

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
НА ОПР 2014-2020 Г. НА ОБЩИНА МОНТАНА
ЗА ПЕРИОДА 01.01.2019-31.12.2019 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.....	4
1.1. Основание за разработване.....	4
1.2. Предмет, цели и структура на годишния доклад за изпълнението на ОПР	4
1.3. Източници на информация.....	6
2. Общите условия за изпълнение на ОПР и в частност промените в социално-икономическите условия в общината.....	6
2.1. Демографска характеристика.....	7
2.2. Характеристика на пазара на труда	9
2.3. Образователна характеристика	10
2.4. Здравна характеристика.....	11
2.5. Културна характеристика	12
2.6. Икономическа характеристика	13
2.7. Изводи	16
3. Постигнат напредък по изпълнението и приоритетите на ОПР	16
4. Действия за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ОПР ..	19
4.1. Мерки за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни.....	19
4.2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми	21
4.3. Мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие	21
4.4. Мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени	21
4.5. Мерките за прилагане принципа на партньорство.....	22
4.6. Резултатите от извършени оценки.....	22
5. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ОПР и на областната стратегия за развитие	22
5.1. Обща характеристика на изпълнените проекти и инициативи.....	22
5.2. Резултат от изпълнението на проекти и инициативи по приоритети, специфични цели и мерки	25
6. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението	29
Приложения	30

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ФИГУРИТЕ

Таблица 1. Основни демографски показалите за община Монтана и област Монтана за 2014 и 2018 г.	9
Таблица 2. Състояние на пазара на труда по данни на Агенцията по заетостта.....	10
Таблица 3. Динамика на основни образователни показалите за учебните 2014/15 – 2018/19 години.....	11
Таблица 4. Динамика на основни показатели в областта на здравеопазването за периода 2014 – 2018.....	12
Таблица 5.Списък на читалищата в община Монтана.....	12
Таблица 6. Ключови икономически показатели за община Монтана (2015-2018 г.)	14
Таблица 7. Икономически показатели по икономически дейности на предприятията в община Монтана, 2018 г.	15
Таблица 8. Индикатори за оценка прогреса на ОПР на община Монтана	17
Таблица 9. Разпределение и характеристика на проектите (2019 г.)	23
Фигура 1. Брой проекти и средна стойност на проект (2019 г.)	24
Фигура 2. Разпределение на финансовите средства по приоритети за отчетния период	25

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДГ	Детска градина
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИСУН 2020	Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.
ОПХ	Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
ТГС	Трансгранично сътрудничество

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представя резултатите от годишното изпълнение на Общинския план за развитие (ОПР) на община Монтана, за периода 01.01.2019-31.12.2019 г.

Общинският план за развитие (ОПР) на община Монтана за периода 2014-2020 г. е основополагащ, стратегически документ и инструмент за управление, който очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината.

Планът съдържа подробен социално-икономически анализ и кратък SWOT анализ, на базата на които са аргументирани компонентите за стратегията на ОПР.

Стратегическата част включва визия, обща цел, която е детайлизирана в три стратегически цели – „стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентен местен потенциал“; „съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие“; и „балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места“.

На следващо ниво са дефинирани четири приоритета, като към всеки от тях са разписани няколко специфични цели (общо 10). Те следва да се изпълнят с набор от предварително определени мерки. Всяка от тях е придружена с проектни предложения, които са обобщени в Програмата за реализация на общинския план. ОПР съдържа и описание на необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията му, както и индикатори за наблюдение и оценка.

1.1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Годишният доклад се изготвя в съответствие с чл. 23, ал. 4 от Закона за регионалното развитие, който вмениява отговорността на кмета на община да *„представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие за одобряване от общинския съвет“*. Той проследява напредъка по реализацията на Общинския план за развитие, съгласно по чл. 91, ал. 2. от ППЗРР, на основата на данните от действащата система за наблюдение и оценка.

Освен това, резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие служат като основа за наблюдението и оценка на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и съответно на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 9 от ЗРР).

1.2. ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И СТРУКТУРА НА ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите, съгласно определени физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, както и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие (чл. 77, ППЗРР). За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която отговаря

на специфичните условия и организация за изпълнение на Общинския план за развитие (чл. 78, ППЗРР).

Законът за регионалното развитие и Правилникът за неговото прилагане определят, че орган за наблюдение на Общинския план за развитие е Общинският съвет. В хода на наблюдението на изпълнение на ОПР, той е отговорен да осигури участието на заинтересованите страни (физически и юридически лица, представени на НПО, служители в общинската администрация и др.), при спазване на принципите за партньорство, публичност и прозрачност. Кметът от своя страна организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие чрез изготвянето на годишни доклади, вкл. настоящият.

Годишните доклади за изпълнението на ОПР са неразделна част от системата за мониторинг и контрол по реализацията му. За тази цел, процесът по мониторинг изисква набирането на количествени и качествени данни за реализацията на проекти, политики, програми за постигане на целите и приоритетите на плана към конкретен момент. Чрез тях на компетентните местни органи (Общински съвет – Монтана, служители в администрацията, кмета), както и всички други заинтересовани страни се предоставя информация за напредъка, или липсата на такъв, по заложените цели и очакваните резултати.

Основната цел на годишните доклади е да се идентифицират отклоненията или проблемите при изпълнението на поставените задачи, като по този начин се подобри осъществяването на плана и се подобри по-нататъшното развитие на процеса на реализация. В резултат на осъществяването на мониторинг могат да се направят необходимите промени в начина на изпълнение на приоритетите.

Правната рамка на процеса на мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие са регламентирани в Закона за регионалното развитие (ЗРР) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР). Съгласно чл. 23 от ЗРР кметът на общината:

- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
- организира изграждането, поддържането и оперирането на единната информационна система за управление на регионалното развитие на територията на общината;
- представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие за одобряване от общинския съвет;
- осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Общински съвет – Монтана одобрява годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие по предложение на кмета на общината. Съгласно чл. 91, ал. 8 от ППЗРР, годишният доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие съдържа:

- Общите условия за изпълнение на ОПР и в частност промените в социално-икономическите условия в общината.
- Постигнатият напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ОПР въз основа на индикаторите за наблюдение.
- Предприети действия за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ОПР, в т.ч:
 - мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
 - мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на общинския план за развитие;
 - мерките за постигане на необходимото съответствие на общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
 - мерките за прилагане принципа на партньорство;
 - резултатите от извършени оценки към края на съответната година.
- Изпълнението на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие.
- Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

1.3. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

В процеса на разработване на доклада са използвани следните информационни източници: Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020); официални данни и статистическа информация от Национален статистически институт; Дирекция „Бюро по труда“ – Монтана; Областна дирекция „Земеделие“ – Монтана; интернет сайтове и портали – Община Монтана, информация, предоставена от дирекциите и отделите на Общинска администрация – Монтана и др.

2. ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНИТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНАТА

Общите условия за изпълнението на ОПР, съгласно ЗРР могат да бъдат класифицирани по отношение на факторите, които влияят върху актуализацията на плана. А именно:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- при актуализация на областната стратегия за развитие на област Монтана;
- при резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;

- при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на общинския план за развитие.

По отношение на **съществени промени в секторни стратегии и програми**, които оказват влияние върху изпълнението на ОПР, не се отчитат такива.

През годината в **националното и европейско законодателство също не са настъпили промени**, които да налагат изменение на ОПР. Към момента, обаче, все още в Общинския план за развитие на община Монтана 2014-2020 не е налична точка „**Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени**“, която е регламентирана с изменение на ЗРР от 11 март 2014 г. Въпреки това, в ОПР е определена специфична цел 4 „*Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност*“, към приоритет 3 „*Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда*“. Мерките, които са част от специфичната цел и могат да бъдат отнесени към изискването на ЗРР са две:

- Мярка 3.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии.
- Мярка 3.4.2. Управление на риска от природни бедствия и аварии.

До момента на изготвянето на настоящия доклад **не е правена актуализация на Областната стратегия** за развитие на област Монтана за периода 2014-2020 година.

В следващия раздел са представени основните изводи от анализа на социално-икономическите промени, настъпили в общината от приемането на общинския план за развитие и оказващи влияние върху темповете и степента за изпълнение на ОПР.

За анализа са подбрани ключови за развитието на територията показатели, които са проследени в периода 2014 (началото на действието на ОПР) и 2019 (или последните актуални данни преди изготвянето на настоящия годишен доклад). Където е уместно са добавени и референтни стойности за област Монтана, за да може да се сравняват процесите в общината с тези в областта.

Периодът е избран с цел да проследи промяната след влизането в сила на ОПР на общината и последната възможно положение на социално-икономическото развитие в нея.

2.1. ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

За проследяването на демографската ситуация са подбрани няколко ключови демографски показателя, които дават обективна представа за социалния капитал – хората.

В началото на действие на ОПР населението на община Монтана е било 51 013 души, докато към 31.12.2018 г., по данни на НСИ, то вече е 48 134 души. Това е спад с 5,64% (2 879 души) само за период от 4 години. Област Монтана е една от най-бързо обезлюдяващите се и данните за нея показват, че за същия период населението в областта е намаляло с близо 7%.

Групирайки населението според трудоспособността му – под-, над- и в трудоспособна възраст – се откроява допълнителна тенденция за влошаване на демографската ситуация в общината.

За разглеждания период населението в подтрудоспособна възраст е намаляло с 64 човека (-0,89%), докато за цялата област Монтана спадът е с 5,85% (около 6 пъти по-голям). Това показва, че в община Монтана бъдещата „работна“ сила и двигател за икономиката все още се задържа в нея.

През 2014 година хората в трудоспособна възраст са били 31 282 души, докато в края на 2018 година техният брой вече е 28 475 души., което е намаление с близо 9% (2808 д. в абсолютно изражение). За сравнение, в областта този дял е 7,72%, което показва, че общината активно „губи“ хората, които са в трудоспособна възраст. Това неминуемо оказва отрицателно влияние върху местната икономика и потенциала за привличане на нови инвеститори и разкриването на нови работни места. Проследявайки динамиката по отношение на лицата в надтрудоспособна възраст се отчита незначителен спад с 0,06% (седем души в абсолютна стойност) и показателят е значително по-добър от този на областно ниво, който е 6,09%. Делът на населението, за което предстои в следващите години да навлезе на пазара на труда, от общия брой на жителите в общината се задържа на едно ниво – около 14%. В рамките на изследвания период дори има лек ръст с 0,79%, подчертаващ, че младите и бъдещите работници и служители могат да задоволят нуждите на местната икономика към момента, но това би било почти невъзможно за бъдеще.

Данните за коефициентите на механичен и естествен прираст подчертават негативните тенденции в общината, но в същото време показват по-добри стойности спрямо тези за областта. При приемането на ОПР естественият прираст на населението на 1000 души е бил -7,70‰, а в края на 2018 г. достига до -8,37‰. Съпоставяйки данните за населението в подтрудоспособна възраст, се очертава бъдещето по отношение на човешкия фактор да не бъде благоприятно. А с голяма доза сигурност може да се твърди, че задържането на нивото на подтрудоспособното население в последните години ще се промени в негативен аспект. Въпреки това, процесът по намаляване на естествения прираст е по-бавен, отколкото за цялата област Монтана. За наблюдавания период (2014-2018 година) коефициентът на естествен прираст е намалял едва с 0,67‰, докато за областта е почти два пъти повече – 1,25‰.

Наред с отрицателния естествен прираст, механичният също е негативен (-4,47‰ към 2018 г.). Това обаче представлява почти двойно намаляване спрямо 2014 г., когато показателят е бил -7,21‰. В същото време за област Монтана е регистрирано задълбочаване на баланса между емигранти и имигранти – -5,71‰ към 2018 г. спрямо – -3,19‰ към 2014 г. Изводът е, че община Монтана успява донякъде да компенсира отрицателния си естествен прираст с привличане на жители от съседните общини и области.

Анализирайки коефициента на демографско заместване в периода 2016-2018, който проследява отношението между населението от 15-19 години и това от 60-64 години, се наблюдава увеличение с над 1,61% (от 56,49% през 2014 г. до 58,09% през

2016 г.). За сравнение, в област Монтана изменението е 4,11%, което показва, че в следващите няколко години хората, които ще навлизат на пазара на труда, ще са повече от излизащите от него.

Таблица 1. Основни демографски показатели за община Монтана и област Монтана за 2014 и 2018 г.

Показател	Мярка	Община Монтана		Изменение Δ	Област Монтана		Изменение Δ
		2014	2018		2014	2018	
Година							
Население към 31.12. - общо	брой	51 013	48 134	-5,64%	139 350	129 637	-6,97%
Подтрудоспособно	брой	51 013	48 134	-5,64%	139 350	129 637	-6,97%
Трудоспособно	брой	7 231	7 167	-0,89%	19 971	18 803	-5,85%
Надтрудоспособно	брой	31 283	28 475	-8,98%	78 153	72 117	-7,72%
Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението)	брой	12 499	12 492	-0,06%	41 226	38 717	-6,09%
Коефициент на механичен прираст (вътрешна миграция)	‰	-7,70	-8,37	-0,67	-12,92	-14,17	-1,25
Дял на подтрудоспособното население от общото население	‰	-7,21	-4,47	2,75	-3,19	-5,71	-2,51
Коефициент на демографско заместване (отношение на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64, %)	%	14,17%	14,89%*	0,09%	14,33%	14,50%*	0,17%

* Забележка: показателят е за 2016 г.

Източник: по данни на НСИ, собствени изчисления

2.2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Последните няколко години сериозно влияние върху пазара на труда оказва както икономическата обстановка в страната, така и оперативните програми (основно ОП „Развитие на човешките ресурси“). Последните спомагат за преодоляване на негативните последици от реструктурирането на икономиката, което включват и освобождаване на работници и служители. От другата страна оперативната програма помага за реализацията на мерки за създаване на заетост и обучения, които в следствие да насърчат предприемачеството. Поради тази причина, като част от характеристиката на пазара на труда, са проследени и резултатите от различните мерки за заетост, вкл. от ОПРЧР, наред с останалите стандартни показатели – безработица, средна работна заплата и др.

По данни от Дирекция „Бюро по труда“ – Монтана към Агенцията по заетостта, последните 2 години се наблюдава трайно намаляване на регистрираните безработни.

През 2017 г. броят е бил 1770, докато към 31.12.2019 г. е 1400 души. Спрямо 2018 година спадът е с 85 души (близо 5%). Това оказва влияние и върху нивото на безработица, което също има тенденция към намаляване и към края на 2019 г. е 5,42%.

Ниската безработица е в пряка връзка с разкритите работни места през годините, затова и техният брой намалява със 158 души (от 1426 д. през 2018 г. до 1268 д. – през 2019 г.). Следвайки тази тенденция безработните лица, които вземат участие в мерки по заетост, вкл. по ОПРЧР, през 2019 са 321 души. Въпреки това се отчита, че оперативната програма е основният източник на включване на безработните лица на пазара на труда.

Таблица 2. Състояние на пазара на труда по данни на Агенцията по заетостта.

Показател	2017	2018	2019
Регистрирани безработни лица (бр.)*	1 770	1 485	1 400
Ниво на безработица (%)*	6,85	5,75	5,42
Разкрити нови работни места	2 086	1 426	1 268
<i>в т.ч. на първичен пазар</i>	1 357	1 027	863
<i>в т.ч. по мерки за заетост</i>	38	59	55
<i>в т.ч. по програми за заетост</i>	149	113	128
<i>в т.ч. по ОПРЧР</i>	542	227	222
Брой сключени договори с работодатели по мерки, програми и ОПРЧР	239	151	149
Брой безработни лица, включени в заетост по мерки, програми и ОПРЧР	394	403	321
<i>в т.ч. по мерки за заетост</i>	62	51	36
<i>в т.ч. по програми за заетост</i>	122	124	120
<i>в т.ч. по ОПРЧР</i>	210	228	165
Брой безработни лица, включени в обучение	514	377	134
Брой заети лица, включени в обучение	299	39	91
Брой студенти, вкл. в стажове	0	1	0

*Забележка: * Данните са към 31.12.2019 г. Останалите са за цялата година*

Източник: ДБТ – Монтана

Средна работна заплата

Средната брутна годишна работна заплата в община Монтана за 2018 г. е 10 918 лв., която е малко по-висока от средната за областта – 10 129 лв. (за 2018 г.)

Заетост

Броят на заетите лица в община Монтана за 2018 г. е 13 536 д., като тенденцията за увеличаване на техния брой се запазва. Запазва се и ситуацията около 43% да са заети в добивната промишленост (близо 6000 души). Следващата икономическа дейност, която има най-голям дял на заетите в местната икономика, е търговията, в която са заети над една пета от наетите (22%). Останалите икономически дейности имат по-скромен принос и заетите в тях са между 5% и под 1%.

2.3. ОБРАЗОВАТЕЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Динамиката в демографските процеси в община Монтана оказват пряко влияние и върху образователната система и инфраструктура.

За периода от приемането на ОПР до учебната 2018/19 година броят на детските градини остава непроменен – 12 бр. Децата, които се обучават в тях през последната наблюдавана година, са 1773 (от 1667 четири години по-рано). Показателят „места в ДГ на 100 деца“ показва, че наличните детски заведения са достатъчни, за да задоволят потребностите в общината, като показателят е съизмерим с този на областно ниво.

За периода на действие на ОПР се отчита промяна в броя на общообразователните училища – от 15 в учебната 2018/19 година остават 13. При професионалните гимназии не се наблюдават закрити институции и те запазват броя си – общо четири. В същото време, обаче, броят на учащите значително намалява като следствие от негативните демографски процеси. Само за четири учебни години броят на учениците общо е намалял с 388, като се забелязва много ясно изразена липса на интерес към професионалните училища – от 1610 ученика (учебната 2014/15 г.) броят им е намалял до 1271 (учебната 2018/19 г.). Положителна характеристика на образованието е, че намалява броят на напусналите общообразователните училища, като през учебната 2014/15 година те са били 55, докато в учебната 2017/18 вече са 41.

Таблица 3. Динамика на основни образователни показатели за учебните 2014/15 – 2018/19 години

Показател	Мярка	Община Монтана		Област Монтана
		2014/2015	2018/2019	2018/2019
Образование - учебна година				
Детски градини	брой	12	12	48
Места на 100 деца в детските градини	брой	106	107	109
Деца в детските градини	брой	1 773	1 667	3 955
Места в детските градини	брой	1 887	1 778	4 324
Общообразователни училища	брой	15 (4)	13 (4)	-
Учащи в общообразователните и специалните училища (+ ПУ)	брой	4 612 (1 610)	4 563 (1 271)	-
Учащи I-VIII клас (I-VII за 2017/18), напуснали общообразователните и специалните училища	брой	55	41*	279

* Забележка: стойността е за учебната 2017/18 година

Източник: по данни на НСИ, собствени изчисления

2.4. ЗДРАВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

В системата на здравеопазването се включват както здравните заведения с техните характеристики, така и детските ясли.

На територията на община Монтана в периода 2014-2018 няма промяна в броя на яслите. Те са четири, като капацитетът им към 2018 г. е достатъчен да обхване всички желаещи за записване.

По отношение на достъпа до лекарска и стоматологична помощ, показателите са по-благоприятни от тези за областта, но въпреки това стойностите показват, че твърде много хора се падат на един лекар или лекар по дентална медицина.

Таблица 4. Динамика на основни показатели в областта на здравеопазването за периода 2014 – 2018

Показател	Мярка	Община Монтана		Област Монтана
		2014	2018	2018
Здравеопазване - година				
Детски ясли	брой	4	4	17
Места в детските ясли	брой	248	232	532
Деца в детските ясли	брой	240	193	447
Население на един лекар	брой	188	168	278
Население на един лекар по дентална медицина	брой	1 186	1 108	1 363

* Забележка: стойността е за 2017

Източник: по данни на НСИ

2.5. КУЛТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА

В община Монтана има няколко културни институции, концентрирани в централната градска част. В театрите, училищата и клубовете за културата се провеждат спектакли на български народни танци и песни, допълващи се от модерни танци, музика и театър. Всяка година в Монтана се провеждат редица тържества, фестивали и съвместни културни събития.

Към настоящия момент в Монтана функционира Исторически музей, регионална библиотека „Гео Милев“, читалище „Разум“ и галерия „Кирил Петров“. Галерията е една от най-добре снабдените арт-галерии извън София, съдържаща повече от 2500 произведения на изкуството. Институциите в Монтана организират и провеждат непрекъснато концерти, литературни събития, изложби, също и лекции. Епиграфските паметници притежават безспорна културно-историческа и научна стойност. Тези древни следи са един символ на принадлежността ни към корените на европейската цивилизация.

Историческият музей съдържа богата колекция от движими паметници на културата, разделени в следните отдели: „Археология“, „Етнография“, „История на България XV-XIX век“, „Нова история“, „Фондове“, „Връзки с обществеността, медии и реклама“, „Недвижими паметници на културата“.

Инфраструктурата на културата в селата е представена основно от обекти за читалищна дейност.

Таблица 5. Списък на читалищата в община Монтана

№	Наименование
1.	Регионална библиотека „Гео Милев“
2.	Галерия „Кирил Петров“
3.	Драматичен театър „Драгомир Асенов“
4.	Регионален исторически музей Монтана
5.	Обединена школа по изкуствата „Добри Христов“
6.	Младежки дом Монтана
7.	Клуб на дейците на културата
8.	Общински куклен театър „Патилан“
9.	Радиоцентър „Канал М“
10.	Народно читалище „Пробуда“ (1929)
11.	Народно читалище „Кирил и Методи“ (1928)

№	Наименование
12.	Народно читалище „Просвета“ (1921)
13.	Народно читалище „Йордан Цеков“ (1929)
14.	Народно читалище „Наука“ (1928)
15.	Народно читалище „Асен Йосифов“ (1926)
16.	Народно читалище „Просвета“ (1927)
17.	Народно читалище „Еленко Цеков“ (1896)
18.	Народно читалище „Народна просвета“ (1926)
19.	Народно читалище „Селска пробуда“ (1927)
20.	Народно читалище „Христо Ботев“ (1928)
21.	Народно читалище „Развитие“ (1836)
22.	Народно читалище „Просвета“ (1932)
23.	Народно читалище „Пробуда“ (1878)
24.	Народно читалище „Пробуда“ (1926)
25.	Народно читалище „Народен будител“ (1927)
26.	Народно читалище „Просвета“ (1928)
27.	Народно читалище „Народна просвета“ (1908)
28.	Народно читалище „Събуждане“ (1922)
29.	Народно читалище „Изгрев“ (1927)
30.	Народно читалище „Христо Ботев“ (1929)
31.	Народно читалище „Звезда“ (2007)
32.	Народно читалище „Разум“ (1883), гр. Монтана

Източник: Общинска администрация - Монтана

2.6. ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

По официални данни на НСИ през 2018 г. общият брой на предприятията, функциониращи на територията на община Монтана, е 2352. Техният брой не се различава много от предходните години (ръст само с 14 единици, спрямо 2017 г.), което затвърждава тенденцията за задържане на общия брой на предприятията в общината. Това, което се променя, е заетостта в тях. През 2018 година броят на големите предприятия (с над 250 заети) се е увеличил с единица (от 6 на 7), докато средните предприятия (между 50 и 249 заети) са намалели с 3 бр. (от 33 на 30). С голяма доза сигурност може да се заключи, че 1 от тях със сигурност е минало в „по-горната“ категория – тази на големите. Броят на малките предприятия (между 10 и 49 заети) също е намалял с 10 (от 164 бр. до 154 бр.), което затвърждава тенденцията за изчезването на този тип стопански субекти. Обичайно стартиращите предприятия попадат в категорията „микро“ (до 9 заети) и чрез този показател често се мери предприемаческата култура на местното население. За периода 2017-2018 година броят на микро предприятията се е увеличил с 26. Вероятна причина за това е процедурата за насърчаване на предприемачество на ОПИК, която дава приоритет на проекти от Северозападна България. Доказателство за това са и сключените 46 договора по процедурата.

През 2018 година се наблюдава и обръщане на тенденцията за намаляване разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА), което е индикатор за увеличаване инвестициите в оборудване и разширяване на производството на предприятията в общината.

В следващите години с повишено внимание следва да се наблюдава показателят ПЧИ (преки чуждестранни инвестиции), който през 2018 г. бележи спад с близо 2 млн. евро, спрямо предходната 2017 г.

Таблица 6. Ключови икономически показатели за община Монтана (2015-2018 г.)

Показател	2015	2016	2017	2018
Брой предприятия (бр.)	2 335	2 344	2 338	2 352
Заети лица (бр.)	13 190	13 173	13 332	13 536
Разходи за придобиване на ДМА (хил. лв.)	88 166	74 776	52 697	74 994
ПЧИ (хил. евро) с натрупване	16 202	23 229	28 615	26 662

Източник: НСИ

По отношение на приноса на икономическите дейности за общото икономическо благосъстояние на общината, най-голям принос към произведената продукция за 2018 г. имат предприятията в добивната промишленост, които са произвели над 73% от общото производство. Въпреки това, техният принос към приходите от икономическите дейности е малко над 50% поради ниската добавена стойност на продукцията. От друга страна е търговията, чиито приходи генерират над 30% от общините приходи в икономиката на общината, но произведената продукция е едва 7%, т.е. имаме една висока добавена стойност. Третата по значение за общината икономическата дейност е строителството, но тя генерира много по-малко приходи в сравнение с предходните две (табл. 7).

Таблица 7. Икономически показатели по икономически дейности на предприятията в община Монтана, 2018 г.

Икономически дейности (A21)	Произведена продукция	Дял	Приходи от дейността	Дял	Нетни приходи от продажби	Дял
	хил. лв.	%	хил. лв.	%	хил. лв.	%
ОБЩО:	1 164 632	100%	1 933 987	100%	1 758 632	100%
Селско, горско и рибно стопанство	37 389	3,21%	47 185	2,44%	30 678	1,74%
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	854 347	73,36%	1 051 399	54,36%	918 257	52,21%
Строителство	72 461	6,22%	79 163	4,09%	72 831	4,14%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	81 887	7,03%	622 041	32,16%	614 978	34,97%
Транспорт, складиране и пощи	42 712	3,67%	46 742	2,42%	43 287	2,46%
Хотелиерство и ресторантьорство	9 816	0,84%	13 188	0,68%	12 839	0,73%
Професионални дейности и научни изследвания	5 543	0,48%	6 049	0,31%	5 586	0,32%
Административни и спомагателни дейности	7 484	0,64%	11 985	0,62%	7 484	0,43%
Хуманно здравеопазване и социална работа	30 405	2,61%	31 488	1,63%	30 413	1,73%
Култура, спорт и развлечения	5 830	0,50%	5 947	0,31%	5 910	0,34%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения; операции с недвижими имоти; образование; други дейности	16 758	1,44%	18 800	0,97%	16 369	0,93%

Източник: НСИ

2.7. ИЗВОДИ

От прегледа на социално-икономическата ситуация за 2019 г. не са отчетени съществени изменения, които да имат пряко въздействие върху изпълнението на ОПР. В тази връзка общите условия за разработването на общинския план за развитие не са се изменили спрямо периода на изготвянето му.

Запазват се тенденциите за обезлюдяване на територията, все по-застаряващо население, ръст на заплатите (който обаче е по-бавен от националните и областните темпове), намаляване на децата в училищата, детските градини и яслите.

3. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОПР

В тази част на доклада са обобщени резултатите от изпълнението на целите и приоритетите, предвидени в Общинския план за развитие на община Монтана, през периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г. Следвана е структурата на ОПР – главна цел, стратегически цели, приоритети, специфични цели, като резултатите за изпълнението на конкретните мерки и цели са въз основа на информацията, предоставена от дирекциите и отделите в Община Монтана, външни институции и организации, както и Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН 2020).

Главната цел на ОПР на община Монтана за периода 2014-2020 е: *„Превръщане на община Монтана в прогресиращо, желано и приобщаващо място за живот, професионална реализация, предприемачество и рекреация.“*

Поставените стратегически цели са три, както следва:

- Стратегическа цел 1. Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентен местен потенциал;
- Стратегическа цел 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие;
- Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места.

От горните СЦ произтичат четири приоритета за развитие на общината, които са:

- Приоритет 1 – Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал.
- Приоритет 2 – Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта.
- Приоритет 3 – Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда.
- Приоритет 4 - Добро управление в полза на местната общност и бизнеса.

За всеки приоритет по ОПР са поставени по няколко специфични цели за постигане – общо 10.

Индикаторите за наблюдение и оценка на ОПР на община Монтана са групирани в две категории. Първата са т.нар. „индикатори за въздействие“, които са определени за

всяка стратегическа цел. Вторите са „индикатори за резултат“, с които се проследява постигнатото по приоритети на плана.

Използвайки заложените индикатори може да се направи оценка на напредъка на ОПР на община Монтана за 2019 година, с уточнението, че, поради спецификата на някои данни, е възможен известен лаг при отчитането.

Таблица 8. Индикатори за оценка прогреса на ОПР на община Монтана

Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Отчетена стойност	Целева финална стойност
				2013 г.*	2019 г.*	2020 г.
Стратегическа цел 1. „Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентен местен потенциал“						
(индикатори за въздействие)						
Нетни приходи от продажби на предприятията	хил. лв	НСИ	2 пъти за периода	1 130 595 ¹	1 758 632 ²	1 246 481
ДМА	хил. лв	НСИ	2 пъти за периода	274 640	354 963	302 791
Брой нефинансови предприятия	брой	НСИ	2 пъти за периода	2 333	2 352	2 572
Стратегическа цел 2 „Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие“						
(индикатори за въздействие)						
Средна годишна работна заплата	лв	НСИ	2 пъти за периода	6 445 ³	10 918	10 000
Коефициент на икономическа активност в община Монтана	%	НСИ	2 пъти за периода	68,8	68,8	72
Средно равнище на безработицата	%	ДБТ	2 пъти за периода	12,01	5,42	8
Стратегическа цел 3 „Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места“						
(индикатори за въздействие)						
Относителен дял на населените места в общината с подобрена улична мрежа	%	ОбА	2 пъти за периода	Н/П	85	100
Относителен дял на подобрената четвъртокласна пътна инфраструктура от общата	%	ОбА	2 пъти за периода	Н/П	0	30
Относителен дял на населението с подобрена ВиК инфраструктура	%	ОбА	2 пъти за периода	Н/П	0	50

¹ * За стойностите, маркирани в червено, базова година е 2012 г.

² * За стойностите, маркирани в синьо, отчетната година е 2018 г.

³ * За стойностите, маркирани в зелено, базова е 2010 г.

Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Отчетена стойност	Целева финална стойност
				2013 г.*	2019 г.*	2020 г.
Приоритет 1 „Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал“						
(индикатори за резултат)						
Изпълнени проекти за подобряване развитието на туризма и рекреацията	брой	ОбА	годишно	Н/П	5	3
Брой бенефициенти, възползвали се от мерки за развитие на селско и горско стопанство	брой	ДФЗ	годишно	Н/П	8	20
Брой подпомогнати проекти на МСП в период 2014-2020	брой	ИСУН 2020	годишно	Н/П	86	40
Приоритет 2 „Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта“						
(индикатори за резултат)						
Брой осъществени проекти за подобряване на качеството и достъпа до образование	брой	ОбА	годишно	Н/П	1	5
Брой поддържани социални услуги	брой	ОбА	годишно	Н/П	21	12
Брой проведени нови културни/спортни събития с натрупване	брой	ОбА	годишно	Н/П	10	10
Приоритет 3 „Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда“						
(индикатори за резултат)						
Обща дължина на реконструирани или подобрени пътища от четвъртокласната пътна мрежа	км	ОбА	годишно	Н/П	21	14
Обща дължина на реконструирани или подобрени улици в населените места	км	ОбА	годишно	Н/П	1,2	20
Обща дължина на реконструирана или подобрена водоснабдителна мрежа	км	ОбА	годишно	Н/П	4,230	20
Обща дължина на реконструирана или подобрена канализационна мрежа	км	ОбА	годишно	Н/П	0	50
Брой обекти на социалната среда с подобрена инфраструктура	брой	ОбА	годишно	Н/П	2	10
Приоритет 4. „Добро управление в полза на местната общност и бизнеса“						
(индикатори за резултат)						

Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Отчетена стойност	Целева финална стойност
				2013 г.*	2019 г.*	2020 г.
Брой обучени общински служители по европейски програми	брой	ОбА	годишно	Н/П	0	36
Введено комплексно административно обслужване в община Монтана	да/не	ОбА	годишно	Н/П	да	да
Брой въведени електронни административни услуги	брой	ОбА	годишно	Н/П	10	12
Брой осъществени проекти с чуждестранен партньор от всички заинтересовани страни	брой	ОбА	годишно	Н/П	2	5
Брой местни политики с изготвена стратегия/план за развитие	брой	ОбА	годишно	Н/П	0	7
Привлечени преки чуждестранни инвестиции	хил. евро	НСИ	годишно	Н/П	26 662	20 000

4. ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР

Необходимите действия за ефективност и ефикасност при изпълнението на ОПР на община Монтана са описани в няколко раздела от стратегическата му част. Те изцяло са в съзвучие с действащата законодателна рамка. Подчертава се важноста на годишните доклади от ОПР, както и междинната оценка, която се прави в средата на периода на действието му. В този смисъл, до момента са изготвени и публикувани 2 годишни доклада, както и междинна оценка за периода 2014–2016 година. Заедно те дават своевременна информация за ефективността и ефикасността при реализацията на ОПР.

4.1. МЕРКИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И СЪЗДАДЕНИТЕ МЕХАНИЗМИ ЗА СЪБИРАНЕ, ОБРАБОТВАНЕ И АНАЛИЗ НА ДАННИ

В хода на изпълнението на Общинския план за развитие на община Монтана не е правена актуализация на документа.

Мерките за наблюдение и механизмите, които използва ОПР на Монтана са регламентирани в ЗРР и „Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020)”, публикувани от МРРБ, актуални към момента на изготвянето му. За целите на наблюдението и оценката на ОПР на община Монтана е изградена система, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на

докладване и осигуряване на информация и публичност. В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Централно място в системата заема системата от индикатори за въздействие и резултат, както и предвидената постоянна работна група за управление на реализацията на плана към Община Монтана.

Работната група следва да изпълнява следните функции:

- да следи за напредъка по изпълнението на ОПР и да организира събирането на изходна информация по приетите индикатори;
- да информира регулярно кмета на общината за постигнатия напредък по изпълнението на ОПР;
- да разработва годишни доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие;
- да следи за разработване на междинна и последваща оценка на ОПР;
- да разглежда резултатите от междинната и последващата оценка на ОПР, включително да предлага решения на кмета на общината, свързани с препоръки в резултат на оценките;
- да организира актуализирането на Общинския план за развитие на община Монтана;
- да обсъжда и взема решения относно възникнали проблеми и обстоятелства, изискващи корективни мерки и промени в Програмата за реализация на ОПР;
- да обсъжда и инициира промени в ОПР и Програмата за реализация, включително:
 - промени във финансовата рамка;
 - промени в източниците на финансиране;
 - промени в програмата за реализация;
 - промени в структурата и начина на управление на ОПР;
 - други промени.
- да предлага на кмета на общината и на общинския съвет действия и решения, свързани с изпълнението на Програмата за реализация на ОПР, включително промени и преразпределения на средствата по ОПР;
- да предлага на кмета на общината и на общинския съвет размер на капиталови разходи, които да се включат в годишния общински бюджет за целите на съфинансирането на планираните за съответната година проекти, включени в Програмата за реализация на ОПР;
- да отправя предложения за инициране на публично-частни партньорства (вкл. концесии) по Закона за концесиите, във връзка с изпълнението на проекти от ОПР,

включително за извършване на предпроектни проучвания – концесионни анализи и анализи за приложимостта на публично-частните партньорства.

На практика механизмът, който се прилага при събирането, обработката и анализа на данни действа по следния начин: изпращане на официални писма с искане за информация до официалните източници на статистическа информация и други данни (НСИ, РЗИ, РУО, Дирекция „Бюро по труда“, Областна дирекция „Земеделие“) → получаване на желаните данни и информация → предоставяне на данните на външен изпълнител за обработка и анализ → получаване на готов годишен доклад за наблюдение, в който са включени резултати от извършената обработка, синтез и интерпретация на данни. Като част от системата за набиране на информация са списъците (базата данни), които общинската администрация поддържа, с готови, в процес на изпълнение и изпълнение проекти.

4.2. ПРЕГЛЕД НА ПРОБЛЕМИТЕ, ВЪЗНИКНАЛИ В ПРОЦЕСА НА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ ПРЕЗ СЪОТВЕТНАТА ГОДИНА, КАКТО И МЕРКИТЕ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ТЕЗИ ПРОБЛЕМИ

В рамките на периода на настоящия доклад не са констатирани проблеми при прилагането му.

4.3. МЕРКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ДЕЙСТВИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Информираността на гражданите по отношение изпълнението на ОПР се осъществява най-общо по три начина:

- Публикуване на годишните доклади за реализацията му, направената актуализация и междинната оценка на сайта на общината – <https://www.montana.bg/>;
- Информационни справки и официални отговори на запитвания от общински съветници в заседанията на Общински съвет – Монтана;
- Публикации в медии (онлайн и офлайн) за реализацията на проекти, заложи в общинския план за развитие.

4.4. МЕРКИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА НЕОБХОДИМОТО СЪОТВЕТСТВИЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ СЪС СЕКТОРНИТЕ ПОЛИТИКИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО МЕРКИТЕ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ

Съответствието на ОПР на община Монтана със секторните планове и програми се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията.

По отношение на мерките за борбата с климатичните промени текущо се реализират няколко проекта (изброени по-долу), чиито фокус е именно намаляване натиска върху околната среда, чрез комплекси от мерки.

4.5. МЕРКИТЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО

Партньорството е фундаментален принцип, който се прилага както в частния, така и в обществения живот като важен елемент на социалните отношения. Чрез него се подпомага и укрепва икономическия и социалния живот, спомага за стабилното и устойчивото развитие на общността, общината, региона и страната.

Голяма част от тези мерки се прилагат в хода на изпълнението на плана, като е дадена възможност да се въвлекат максимално широк кръг от заинтересовани страни.

4.6. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ОЦЕНКИ

До края на 2019 година, в изпълнение на ОПР на община Монтана, са направени два годишни доклада (за 2017 г. и 2018 г.) и задължителната Междинна оценка, регламентирана в ЗРР, която обобщава прогреса по плана през първите три години от неговото изпълнение.

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОПР И НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

5.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИЗПЪЛНЕНИТЕ ПРОЕКТИ И ИНИЦИАТИВИ

Проектите с принос към ОПР Монтана, изпълнени или в процес на изпълнение и оценка през 2019 г., са систематизирани по отделните приоритети. Напредъкът в изпълнението на общинския план има количествено измерение от общо **67 отчетени проекта** (включват се 46 проекта с подписан договор по процедурата за насърчаване на предприемачеството от ОПИК) на обща стойност от **24 794,98 хил. лв.** Всички изброени проекти са посочени с техните параметри в **Приложението към Годишния доклад** и обхващат следните типове:

- проекти, които са изцяло изпълнени в рамките на 2019 г. (приключили);
- проекти, които са в процес на изпълнение през 2019 г. (текущи). Тук се присъединяват проекти и инициативи, които са започнати преди 2019 г. и/или продължават през 2020 г. При финансовото отчитане, там където е било възможно с оглед наличната информация, е представена усвоената сума само за 2019 г., според публичните данни в ИСУН 2020.

Анализът на изпълнените проекти и инициативи показва, че те са неравномерни спрямо приоритетите и специфичните цели. Това се дължи отчасти на кампанийното обявяване на различни покани за кандидатстване по оперативните програми и програмите за трансгранично сътрудничество (ТГС). Например, изпълнението на проекти по приоритет 1. „Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал“ изцяло се дължи на сключените договори по ОПИК (процедурата за насърчаване на предприемачеството) и платените аванси по тях.

Изпълнението на приоритет 2. „Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта“ отново поставя във фокуса реализацията на проекти само по една от

специфичните цели. По нея един проект е приключил и два са в процес на реализация през отчетния период и значителния принос се дължи на това, че са финансовоемки.

Общото между приоритет 1 и приоритет 2 е, че през 2019 година проектите реализирани в тях допринасят за 3% от общо заложените средства в програмата за реализация на ОПР.

През отчетния период най-много средства са отделени за реализацията на проекти по приоритет 3 „Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда“. За разлика от останалите приоритети, при този се наблюдава приблизително равномерно реализиране на проекти към поставените специфични цели. Това се дължи отчасти и на сериозните инвестиции, които общината влага в изпълнението на проекти, свързани с благоустрояването на градската среда, вкл. изграждането и рехабилитацията на обекти от техническата инфраструктура. В същото време има проекти, които се реализират със силно екологична насоченост и подобряване на мерките за енергийна ефективност. А това неминуемо ще има положителни резултати за населението през следващите години.

Финансовото изпълнение на приоритет 4 се дължи на реализацията на текущ проект за техническа помощ по линия на ИПГВР (проект „Техническа помощ за община Монтана - бенефициент по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020“), който се реализира в общината, както и от един трансграничен проект („Оборудването спасява животите ни“), който е насочен към превенцията и преодоляване на последствията от природните сили.

Таблица 9. Разпределение и характеристика на проектите (2019 г.)

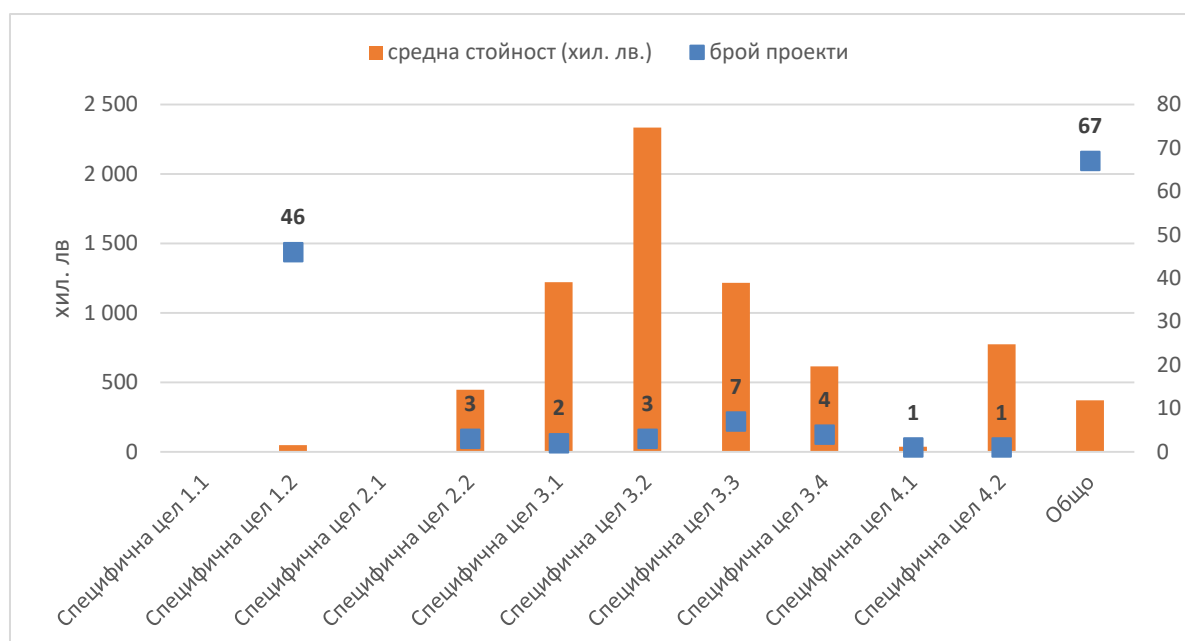
Приоритетна/специфична цел	Общо изпълнение (хил. лв.)	% от общото изпълнение	Брой проекти	Средна стойност на проект (хил. лв.)
Приоритет 1.	2 231,58	3%	46	48,51
Специфична цел 1.1	-	-	-	-
Специфична цел 1.2	2 231,58	3%	46	48,51
Приоритет 2.	1 338,34	3%	3	446,11
Специфична цел 2.1	-	-	-	-
Специфична цел 2.2	1 338,34	7%	3	446,11
Приоритет 3.	20 415,19	7%	16	1 275,95
Специфична цел 3.1	2 440,95	1%	2	1 220,47
Специфична цел 3.2	6 996,81	16%	3	2 332,27
Специфична цел 3.3	8 519,32	13%	7	1 217,05
Специфична цел 3.4	2 458,11	12%	4	614,53
Приоритет 4	809,87	15%	2	404,94
Специфична цел 4.1	35,87	1%	1	35,87
Специфична цел 4.2	774,00	65%	1	774,00
ОБЩО	24 794,98	6%	67	370,07

Средната стойност на проекти също варира спрямо специфичната цел, заложена в ОПР. Това зависи най-вече от бюджета на оперативните програми и програмите за ТГС. Логично най-високата средна стойност е за проектите в приоритет 3 (1 275,95 хил. лв.),

който е насочен към инфраструктурните проекти и тези свързани с околната среда, които по дефиниция са капиталоемки. Приоритет 1, насочен към бизнеса, има най-ниската средна стойност на проектно предложение – 48 хил. лв, което кореспондира с бюджетното ограничение, разписано в насоките на УО на ОПИК към процедурата за предприемачество.

Останалите два приоритета (две и четири) имат близки средни стойности за проектно предложение, съответно 446 хил. лв и 405 хил. лв.

И през 2019 година водещите финансови източници за реализацията на проекти в общината остават публичните средства, предоставени чрез оперативните и ТГС програмите, както и директни трансфери от националния бюджет. По приблизителни изчисления общинското финансиране представлява около 11% от всички акумулирани средства, привлечени за реализацията на проекти към ОПР.

Фигура 1. Брой проекти и средна стойност на проект (2019 г.)

За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. най-голям финансов принос има приоритет 3, който е отговорен за 82% от привлечените средства за реализация на проекти в общината.

Фигура 2. Разпределение на финансовите средства по приоритети за отчетния период

5.2. РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ И ИНИЦИАТИВИ ПО ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И МЕРКИ

5.2.1. Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал.

Специфична цел 1.1. Развитие на местния икономически потенциал

Мярка 1.1.1. Балансирано и устойчиво развитие на туризма

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 1.1.2. Развитие на селското стопанство

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 1.1.3. Устойчиво управление на горските ресурси

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитие и повишаване конкурентоспособността на бизнеса

Мярка 1.2.1. Подобряване на съществуващия малък и среден бизнес

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 1.2.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП

В рамките на процедура BG16RFOP002-2.024 – Насърчаване на предприемачеството са **подписани 46 договора** с бенефициенти, чиито проекти ще се реализират в рамките на община Монтана. Общата сума на подписаните договори е **22 207 149,86 лв.** (с включен принос на бенефициентите по всеки проект), като през 2019 г. са изплатени 2 231 575,60 лв. През следващите години реализацията на тези проекти ще

оказва сериозно влияние върху изпълнението на мярката, а съответно и върху целия приоритет.

Мярка 1.2.3. Енергийна и ресурсна ефективност на производствените сгради

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 1.2.4. Ефективен маркетинг и реклама на продукцията, интернационализация и достъп до нови пазари

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

5.2.2. Приоритет 2: Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта

Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до образование, повишаване на заетостта и намаляване на безработицата

Мярка 2.1.1. Подобряване качеството и създаване на условия за достъп до образование и насърчаване на ученето през целия живот

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 2.1.2. Квалификация и преквалификация на заети и безработни

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 2.1.3. Повишаване на заетостта

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 2.1.4. Подобряване условията на труд и достъпа на работното място

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 2.2. Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги, устойчиво развитие на културните и спортните дейности

Мярка 2.2.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставените социални и здравни услуги

В рамките на тази мярка е приключен **1 проект „Топъл обяд 2016 г. в Монтана“**, чиято реализация започва още от 2016 година по Оперативна програма за храни. Общата му стойност е **772 239,60 лв.**, като през **2019 г.** са разплатени **644 496,60 лв.**

Изпълнението на мярката е подкрепено и с **2 текущи проекта по ОПРЧР 2014-2020**. Това са проект „Инвестиция в бъдещето“ (насочен към децата във възраст до 7 години и работата с тях и техните родители, когато са от уязвими групи) и „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Монтана“ (насочен към възрастните хора с уврежданията. Първият е на стойност **987 624,05 лв.**, от които през **2019 г.** са разплатени **620 971,24 лв.**, докато вторият е с бюджет от **364 339,04 лв.**, от който през отчетната година са изплатени **72 867,81 лв.**

Мярка 2.2.2. Подкрепа за развитие на културни, младежки дейности и спорт

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

5.2.3. Приоритет 3: Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда

Специфична цел 3.1. Изграждане и подобряване на транспортната и техническа инфраструктура

Мярка 3.1.1. Подобряване на транспортната инфраструктура

По тази мярка със собствени средства се реконструира ул. „Индуриална“ в общинския център, както и се осъществява основен ремонт на улици в гр. Монтана.

Мярка 3.1.2. Подобряване на достъпа и мобилността и развитие на устойчив транспорт

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 3.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура за ограничаване загубите и подобряване качеството на питейната вода

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 3.2. Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура

Мярка 3.2.1. Подобряване и модернизация на образователната инфраструктура

В изпълнение на тази мярка е изпълнен проект „Модернизиране на образователна инфраструктура в областта на предучилищното и училищното образование“, финансиран чрез ОПРР 2014-2020 г. Общата му стойност е 8 674 723,59 лв., а през 2019 г. инвестираните средства по него са 6 936 хил. лв. (включително съфинансирането от страна на Община Монтана в размер на 169 хил. лв.).

Извън проекта по ОПРР през отчетния период се изгражда и една подпорна ограда на ДГ № 3 Монтана.

Мярка 3.2.2. Подобряване и модернизация на инфраструктурата за предоставяне на социални и здравни услуги

През отчетния период е извършен основен ремонт на Детска млечна кухня в гр. Монтана.

Мярка 3.2.3. Поддържане и подобряване на културната инфраструктура и спортно-материалната база

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 3.3. Интегрирано и балансирано пространствено развитие на територията

Мярка 3.3.1. Подобряване на плановата и проектна осигуреност

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 3.3.2. Ревитализация на бизнес, градската и жизнена среда в града и селата

В рамките на отчетния период приключва и още един проект по ОПРР – „Обновяване на паркове, зелени пространства и улици“ на обща стойност **6 289 510,63 лв.** През 2019 г. сумите изплатени по него са били **5 398 535,50 лв.**

Допълнително, продължава реализацията на два проекта за разширение на гробищния парк (етап II) и основен ремонт на площад „Извора“ и прилежащите пътни съоръжения в общинския център. През 2019 г. са изградени още 2 детски площадки.

Мярка 3.3.3. Енергийна ефективност на сградния фонд в жилищните комплекси

През пролетта на 2019 г. Общината стартира нов проект по ОПОС („Подобряване качеството на атмосферния въздух в община Монтана чрез подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни форми на отопление“), чиято стойност е в размер на **10 692 807,22 лв.** Поради все още ранния етап на изпълнението му средства, които се инвестирани по него през 2019 г., са в размер на **154 448,07 лв.** С прогреса на проекта ще нараства прогресивно и изпълнението на тази мярка, както и цялата приоритетна област.

Още един проект ще допринесе за изпълнението на ОПР в следващите години. Това е „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“, финансиран по програма LIFE. Бюджетът на проекта е 16,7 млн. евро, като финансовият принос от Европейската комисия е 60%. По прогнозни изчисления финансовия принос на Община Монтана е 357 055 евро, а на програмата – 535 582 евро. В Приложение 1 е представена само финансовата информация за Общината.

Мярка 3.3.4. Енергийна ефективност на административни и обществени сгради

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 3.4. Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност

Мярка 3.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии

По тази мярка продължава изпълнението на проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци в община Монтана“, който е финансиран от ОПОС 2014-2020, на обща стойност **6 154 812,21 лв.** За 2019 г. общо инвестирани средства в проекта са **1 324 хил. лв.** (с включеното съфинансиране от страна на Общината).

Друг голям проект по тази мярка е „Изграждане на център за разделно събрани отпадъци от домакинства, в т. ч. едрогабаритни, опасни отпадъци от домакинствата, гр. Монтана“, чиято стойност е над **3,6 млн. лв.**

Мярка 3.4.2. Управление на риска от природни бедствия и аварии

Още един проект по ОПОС 2014-2020 активно допринесе за изпълнението и на тази мярка – „Разработване на Комплексна програма за КАВ по показателите ФПЧ₁₀ и ПАВ на община Монтана“. Неговата стойност е **182 672 лв.** и е успешно приключен през

отчетния период. В резултат на това до края на годината е изплатена почти цялата стойност на проекта – **177 хил. лв.**

През отчетния период е извършен основен ремонт на яз. „Липненска река“ на стойност **344 хил. лв.**

Мярка 3.4.3. Опазване на биологичното разнообразие

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

5.2.4. Приоритет 4: Добро управление в полза на местната общност и бизнеса

Специфична цел 4.1. Укрепване на административния капацитет и подобряване на достъпа до качествени административни услуги

Мярка 4.1.1. Повишаване на компетенциите на служителите в общинска администрация

В рамките на тази мярка и през тази година продължава изпълнението на проекта „Техническа помощ за община Монтана - бенефициент по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020“. По него в рамките на отчетния период са привлечени **36 хил. лв.** от УО на ОПРР 2014-2020 година.

Мярка 4.1.2. Предоставяне на интегрирани услуги и пълен пакет от електронни услуги за гражданите и бизнеса

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Специфична цел 4.2. Развитие на партньорство и привличане на чуждестранни инвестиции

Мярка 4.2.1. Развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество

В рамките на тази мярка общината съвместно с партньорите от Румъния продължават изпълнението на проект „Оборудването спасява животите ни“ (Equipment save our lives), чиято обща стойност е **773 960 евро.**

Мярка 4.2.2. Ефективна координация и партньорство със заинтересованите страни при разработване и изпълнение на съвместни политики и проекти

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

Мярка 4.2.3. Прилагане на ефективни политики за привличане на инвестиции и насърчаване на публично-частното партньорство

Няма изпълнени и текущи проекти по мярката.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО

Част от отправените предложения направени в годишния доклад за 2018 г. са актуални и в този отчетен период.

За целите на наблюдението и оценката трябва практически да се прилага системата, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по

наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване принципа за партньорство трябва да участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинския съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и представителите на гражданското общество в общината.

С оглед на това, че през 2020 година активно следва да се планира следващия програмен период (2021-2027), се препоръчва основна инвентаризация на наличните секторни и интегрирани стратегии, планове и програми, имащи отношение към развитието на територията на община Монтана. Те следва да бъдат изготвени и координирани с бъдещия общински план за развитие.

Също така се препоръчва изготвяне и прилагане на единен механизъм на мониторинг както на ОПР, така и на секторните политики. По този начин процесът на наблюдение и оценка ще бъде по-лесен, използвайки единна база от индикатори и процеси.

Продължаващите негативни тенденции по отношение на демографските показатели ще поставят общината пред нови предизвикателства в идните години. В тази връзка е целесъобразно да се дефинират подходящи мерки, които да продължат поддържането на създадената заетост от реализацията на проекти по ОПРЧР. Натрупаният опит и контакти в изготвянето и осъществяването на проекти по програмите за ТГС следва да бъде поддържан и надграждан, защото се е доказал във времето като източник на привличане на средства за необходими за населението проекти.

Положителна черта на изминалата 2019 година е големият брой проекти, подкрепящи местните предприемачи, които през 2020 г. и след това ще дават своите резултати.

Запазва се е темпът за реализация на проекти (58 бр.) и тяхната увеличаваща се стойност (19 138 хил. лв.). А през 2020 година се очаква приключването на няколко големи проекта, както и реализацията и разплащането по предложенията, спечелили финансиране през 2019 година.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ИЗПЪЛНЕНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ ОТ ПРОГРАМАТА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР 2014-2020 Г. НА ОБЩИНА МОНТАНА ЗА ПЕРИОДА 01.01-31.12.2019 Г.

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.								
№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение
О Б Щ О :		24 795					428 773	6%
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал		2 232					86 899	3%
Специфична цел 1.1. Развитие на местния икономически потенциал							8 785	0%
Мярка 1.1.1. Балансирано и устойчиво развитие на туризма							6 185	0%
Мярка 1.1.2. Развитие на селското стопанство							1 100	0%
Мярка 1.1.3. Устойчиво управление на горските ресурси							1 500	0%
Специфична цел 1.2. Подкрепа за развитие и повишаване конкурентоспособността на бизнеса		2 232					78 114	3%
Мярка 1.2.1. Подобряване на съществуващия малък и среден бизнес							19 659	0%
Мярка 1.2.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП		2 232					3 275	68%
1	46 проекта по процедурата за „Насърчаване на предприемачество“	2 232	ОПИК	Бизнес организации		Текущ	22 207	
Мярка 1.2.3. Енергийна и ресурсна ефективност на производствените сгради							54 580	0%

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение
	Мярка 1.2.4. Ефективен маркетинг и реклама на продукцията, интернационализация и достъп до нови пазари						600	0%
	Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта	1 338					41 399	3%
	Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до образование, повишаване на заетостта и намаляване на безработицата						21 412	0%
	Мярка 2.1.1. Подобряване качеството и създаване на условия за достъп до образование и насърчаване на ученето през целия живот						1 855	0%
	Мярка 2.1.2. Квалификация и преквалификация на заети и безработни						14 155	0%
	Мярка 2.1.3. Повишаване на заетостта						5 002	0%
	Мярка 2.1.4. Подобряване условията на труд и достъпа на работното място						400	0%
	Специфична цел 2.2. Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги, устойчиво развитие на културните и спортните дейности	1 338					19 987	7%
	Мярка 2.2.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставените социални и здравни услуги	1 338					3 877	35%
1	Проект „Инвестиция в бъдещето“	621	ОПРЧР	Община Монтана		Текущ	988	
2	Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Монтана	73	ОПРЧР	Община Монтана		Текущ	364	

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение
3	Проект „Топъл обяд 2016 г. в Монтана“	644	ОПХ	Община Монтана		Изпълнен	772	
Мярка 2.2.2. Подкрепа за развитие на културни, младежки дейности и спорт							16 110	0%
Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда		20 415					294 955	7%
Специфична цел 3.1. Изграждане и подобряване на транспортната и техническа инфраструктура		2 441					163 238	1%
Мярка 3.1.1. Подобряване на транспортната инфраструктура		2 441					99 438	2%
1	Реконструкция на ул. „Индустиална“, гр. Монтана	2 241	собствени средства; ЦБ	Община Монтана		Текущ	3 117	
2	Основен ремонт улици гр. Монтана (ул. „Н. Рилски“, ул. „Стоян Марков“, ул. „Извора“)	200	собствени средства; ЦБ	Община Монтана		Текущ	324	
Мярка 3.1.2. Подобряване на достъпа и мобилността и развитие на устойчив транспорт							20 760	0%
Мярка 3.1.3. Реконструкция и изграждане на ВиК инфраструктура за ограничаване загубите и подобряване качеството на питейната вода							43 040	0%
Специфична цел 3.2. Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура		6 997					44 526	16%
Мярка 3.2.1. Подобряване и модернизация на образователната инфраструктура		6 978					3 387	206%
1	Проект „Модернизиране на образователна инфраструктура в областта на	6 936	ОПРР	Община Монтана		Изпълнен	8 675	

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение
	предучилищното и училищното образование“							
2	Подпорна стена и ограда на ДГ № 3 Монтана	42	собствени средства	Община Монтана		Изпълнен	42	
Мярка 3.2.2. Подобряване и модернизация на инфраструктурата за предоставяне на социални и здравни услуги		19					23 433	0%
1	Основен ремонт на Детска млечна кухня	19	собствени средства	Община Монтана		Текущ	38	
Мярка 3.2.3. Поддържане и подобряване на културната инфраструктура и спортно-материалната база							17 706	0%
Специфична цел 3.3. Интегрирано и балансирано пространствено развитие на територията		8 519					65 851	13%
Мярка 3.3.1. Подобряване на плановата и проектна осигуреност							1 328	0%
Мярка 3.3.2. Ревитализация на бизнес, градската и жизнена среда в града и селата		6 389					16 518	39%
1	Проект „Обновяване на паркове, зелени пространства и улици“	5 938	ОПРР	Община Монтана		Изпълнен	6 290	
2	Основен ремонт на площад „Извора“ и прилежащи пътни съоръжения, гр. Монтана	312	ПУДООС	Община Монтана		Текущ	324	
3	Разширение на Гробищен парк Монтана-II етап	120		Община Монтана		Текущ	235	
4	Изграждане на Детски площадки 2 бр. гр. Монтана	20	собствени средства	Община Монтана		Изпълнен	40	

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение	
Мярка 3.3.3. Енергийна ефективност на сградния фонд в жилищните комплекси		1 900						35 430	5%
1	Подобряване качеството на атмосферния въздух в община Монтана чрез подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни форми на отопление	154	ОПОС	Община Монтана		Текущ	10 693		
2	Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух	1 746	LIFE			Текущ	698		
Мярка 3.3.4. Енергийна ефективност на административни и обществени сгради		230						12 575	2%
1	Проект „Въвеждане на енергоспестяващи мерки за детска ясла № 2, гр. Монтана“	230	Красива България			Изпълнен	230		
Специфична цел 3.4. Опазване на околната среда, превенция на природни рискове и климатична сигурност		2 458						21 340	12%
Мярка 3.4.1. Подобряване и развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии		1 938						15 800	12%
1	Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци в община Монтана“	1 324	ОПОС	Община Монтана		Текущ	6 155		
2	Изграждане на център за разделно събрани отпадъци от домакинства, в т. ч. едрогабаритни, опасни отпадъци от домакинствата, гр. Монтана	614	собствени средства	Община Монтана		Текущ	3 626		
Мярка 3.4.2. Управление на риска от природни бедствия и аварии		520						5 340	10%

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение	
1	Проект „Разработване на Комплексна програма за КАВ по показателите ФПЧ ₁₀ и ПАВ на община Монтана“	177	ОПОС	Община Монтана		Изпълнен	183		
1	Основен ремонт на язовир Липненска река	344	Централен бюджет	Община Монтана		Изпълнен	344		
Мярка 3.4.3. Опазване на биологичното разнообразие							200	0%	
Приоритет 4. Добро управление в полза на местната общност и бизнеса		810						5 520	15%
Специфична цел 4.1. Укрепване на административния капацитет и подобряване на достъпа до качествени административни услуги		36						4 320	1%
Мярка 4.1.1. Повишаване на компетенциите на служителите в общинска администрация		36						3 052	1%
1	Проект „Техническа помощ за община Монтана - бенефициент по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020“	36	ОПРР	Община Монтана		Текущ	102		
Мярка 4.1.2. Предоставяне на интегрирани услуги и пълен пакет от електронни услуги за гражданите и бизнеса							1 268	0%	
Специфична цел 4.2. Развитие на партньорство и привличане на чуждестранни инвестиции		774						1 200	65%
Мярка 4.2.1. Развитие на междуобщинско и транснационално сътрудничество		774						300	258%
1	Проект „Оборудването спасява животите ни“	774	ТГС Румъния - България	Община Монтана	Село Мотатей	Текущ	774		

Изпълнени проекти и дейности от Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. на община Монтана за периода 01.01-31.12.2019 г.

№	Наименование	Стойност (хил. лв.)	Източник на финансиране	Отговорна структура	Партньорски структури	Статус	Планиран бюджет (хил. лв.)	% изпълнение
	Мярка 4.2.2. Ефективна координация и партньорство със заинтересованите страни при разработване и изпълнение на съвместни политики и проекти						120	0%
	Мярка 4.2.3. Прилагане на ефективни политики за привличане на инвестиции и насърчаване на публично-частното партньорство						780	0%